

VÍC HRAČEK NEŽ DĚTÍ

Vzdělávací oblasti a průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Environmentální výchova

Anotace:

Lekce je úvodem do problematiky konzumní společnosti, v níž jsou děti vystaveny tlaku obrovské nabídky hraček a reklamy a musí si budovat dovednost, jak tomuto tlaku rozumně odolávat. Pojmenování různých typů motivací, které se skrývají za touhou něco vlastnit, je prvním krokem k pochopení, jak konzumní společnost funguje.

Cíl:

Žáci

- rozeznávají různé typy důvodů (motivací vnitřních i vnějších), proč po něčem touží;
- identifikují různé aspekty konzumu (nabídku, reklamu, touhu a její uspokojení, touhu mít totéž, co mají ostatní atd.);
- vysvětlí, proč je obtížné naplnit všechny touhy a přání.

Čas: 45 minut

Pomůcky: knížka *Největší přání* (str. 18–19), tabule, fixy, **pracovní list 9: Důvody, proč něco chceme**

Postup:

- Rozdělte pomyslně místnost na dvě části (do jedné umístěte nápis **autíčko na baterky**, druhou část označte nápisem **plyšový koník**) a zeptejte se dětí:

Chtěli byste být raději plyšovým koníkem, nebo autíčkem na baterky?

Postavte se do té části místnosti, která patří k vaší volbě.

Vybídněte děti, ať si v každé skupince vzájemně sdělí své důvody, zástupci za každou skupinku pak shrnou nahlas všechny důvody, které zazněly.

- Vyzvěte děti k rozhodnutí mezi dalšími dvěma alternativami, které by je znovu mohly rozdělit na dvě skupiny:

Chodím rád/a do hračkářství.

Nechodím rád/a do hračkářství.

Opět ať si v každé části místnosti sdělí děti důvody a seznámí pak s nimi celou třídu. Můžete dětem nabídnout, že pokud se někdo nedokáže rozhodnout, tzn. napadají jej důvody pro i proti – může se postavit doprostřed.

- Přečtěte si text na str. 18–19.
- Debatujte o textu a ilustracích:
*Proč si asi pomyslel koník:
„Podle mě je tu víc hraček než dětí na světě.“?*

Rozdejte dětem **pracovní list 9: Důvody, proč něco chceme** a zeptejte se jich:

*Proč myslíte, že děti v hračkářství chtějí jednotlivé hračky?
Pište nápady do bublin umístěných okolo centrální bubliny,
ve které je napsáno „Důvody, proč něco chceme“.*

Děti nechte nejprve zapisovat jejich nápady do pracovního listu samostatně, poté se o nich mohou pobavit ve dvojicích, na závěr je vepisujte do bublin na tabuli.

Předpokládané odpovědi:

- kluci z textu – *chtějí něco nového nebo něco, co ještě nemají, a možná ani předtím, než to viděli, nevěděli, že to mají chtít, protože nabídka je obrovská*
- barbína – *možná reklama?, mají ji kamarádky*
- kluk s mašinkou i kluk s lukem – *chtějí si hrát, představují si, jak si hrají na průvodčího, indiána apod.*
- holčička se slonem – *srovnává s tím, co už má, touha mít něco lepšího*
- vřešticí dítě – *nevíme, ale usilovně po něčem touží*

• Dále se děti ptejte:

Vzpomenete si, kdy a proč jste po něčem opravdu toužili? Pokud byl důvod jiný, než jste našli pro děti z knížky, dopište jej na tabuli do nové bubliny.

Bylo vaše přání splněno? Pokud ne, jaké byly důvody?

Děti o důvodech hovoří nejprve ve dvojicích, pak teprve v celé skupině.

(Předpokládané odpovědi: bylo to drahé, už jsem měl dvě jiné stejné věci, nepotřeboval jsem to tolik apod.)

• Vyzvěte nyní děti, aby se zamyslely nad následujícími výroky a pomocí názorové škály s nimi vyjádřily svůj souhlas či nesouhlas.

Výroky:

- a) Když je něčeho hodně, je snadnější si vybrat.
- b) Je snadné se rozhodovat, když vím, co chci.
- c) Ten, kdo má vše, po čem touží, je šťastný.

Názorová škála

V prostoru třídy určete pomyslnou čáru (můžete ji i něčím vyznačit), kdy jeden její konec bude vyjadřovat úplný souhlas a druhý konec bude znamenat úplný nesouhlas s daným výrokiem. Děti se postaví na úroveň různých bodů názorové škály podle toho, do jaké míry souhlasí či nesouhlasí s výrokiem. Jednotlivé výroky čtete postupně a u každého z nich si vyslechnete odpovědi dětí (důvody pro jejich umístění na názorové škále).

Zdroj: <https://clanky.rvp.cz/clanek/s/Z/18297/NAZOROVA-SKALA.html/>

• Na závěr s celou třídou zrekapitulujte, co všechno jste v dnešní hodině dělali.

Požádejte děti, aby písemně odpověděly na toto zadání:

Napiš (2–3 věty), co sis v dnešní hodině uvědomil/a.

Poznámka: Tato lekce je úvodem do tématu.

Můžete na ni navázat vlastními lekcemi např.

o reklamě a jejím působení, plýtvání, případně

o etickém spotřebitelství (k tomu můžete

využít fotografie z továrny na výrobu hraček

k lekci *Jaká je odměna za práci*).

Zdroje:

BUCKLEY, Jason. *P4C do kapsy: začínáme s filozofií pro děti*.

Přeložila Karina MATĚJŮ. Praha: Člověk v tísni, 2015. ISBN 978-80-87456-66-8.

Doporučení dalších zdrojů:

https://wikisofia.cz/wiki/Konzumní_společnost

Samy tak vidí, jak je svět propojený. Můžete diskutovat

i o dalších příkladech **propojenosti světa**.

Jana Blažková (ZŠ a MŠ Lobodice)
„Tato aktivita je výborná pro uvědomění si vnitřních pocitů, které děti stále ještě neumí pojmenovat, protože jsou velmi ovlivněny okolím a především reklamou, která je na děti zacílena skutečně brutálně. Pro mne osobně bylo zajímavé sledovat, jak se vyvíjí názor dítěte – od přání mít tablet po přání být hebkou hračkou, která chrání dítě v nebezpečí (ve tmě). (...) Lekce má velký potenciál v osobnostní výchově a rozvoji emocí, může budovat postoj k reklamě.“

